Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Heinr Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta" ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 121. Brașovŭ, Joi 31 Maiu (12 Iunie) 1890.

Brașovŭ, 30 Maiu st. v.

Șoviniștii ungurĭ suntŭ incorigibilĭ. In locŭ sĕ învețe ceva din critica aspră, ce le-a făcut'o o parte a pressei germane dilele trecute, și sĕ-șĭ mai vină puținŭ în fire, ei facŭ acum cele mai marĭ imputărĭ guvernului, că nu e destulŭ de naționalŭ, nu prigonesce destulŭ naționalitățile nemaghiare, pe acești „dușmanĭ", carĭ „primejduescŭ elementulŭ maghiarŭ".

„Budapesti Hirlap" într'unŭ articulŭ întitulatŭ „Pericule", găsesce, că este cea mai mare minciună a dice și a crede că „idea de statŭ maghiarŭ" a făcutŭ cucerirĭ în cei 15 anĭ din urmă, că statulŭ „maghiarŭ" s'a consolidatŭ și că agitațiunea între naționalitățĭ s'a slăbitŭ, închinându-se acestea puterei statului „maghiarŭ".

Guvernulŭ, dice numita fóiă, cu fișpanii și cu funcționarii sĕi n'a făcutŭ până acuma decâtŭ politică de partidă subordinândŭ acesteia interesele de statŭ și naționale, ér statulŭ, cu administrația și justiția lui coruptă și cu sarcinele publice, carĭ apasă poporațiunea din anŭ în anŭ mai greu, n'a putuŭ sĕ câștige nicĭdecum în védă și în țăriă.

Maghiarulŭ—continuă „Budap. Hirlap" — a putută ușorŭ crede, că liniștea, care domnesce în tabera naționalitățilorŭ ar însemna, că ele au părăsitŭ lupta și că inimicii noștri se sfătuescŭ în tăcere cum sĕ capituleze cu onóre înaintea puterii statului „maghiarŭ". Dér în cei 15 anĭ din urmă naționalitățile s'au întăritŭ și au devenitŭ mai periculóse pentru Maghiarĭ ca orĭ și când. Kulturegyleturile suntŭ slabe, ér singura putere, care ar puté face o politică națională, pentru că dispune de colosalele mijlóce de putere ale statului, guvernulŭ, în locŭ sĕ foloséscă tóte aceste mijlóce spre a înfrêna pe agitatorii naționalitățilorŭ, șĭ-a îndreptatŭ atențiunea numai asupra luptei crâncene în contra oposiției.

Intr'aceea inimicii noștri internĭ — dice „Bud. Hirl." — au lucratŭ în tăcere, dér sistematicŭ și cu succesŭ, și au cuceritŭ dela dela noi o parte mare a țĕrii. Preoții și dascălii au inspiratŭ tinerimei din scólele, ce se află în mâna lorŭ, unŭ spiritŭ dușmănosŭ. In gazete și în cărțĭ ei nutrescŭ ura și nemulțămirea în contra statului, și ce nu potŭ face cu mijlóce spirituale caută a ajunge cu mijlóce materiale. Au înființatŭ institute de banĭ, cu carĭ prindŭ poporulŭ în mrejile lorŭ și facŭ atĕrnătóre dela sine chiar și clasa domnilorŭ cu sentimente maghiare, căcĭ acestora totdéuna le trebue parale; îĭ ruinéză, îĭ despóiă de proprietate, pe care o vêndŭ apoi streinilorŭ. Ei organiséză societățĭ de lectură, de pompierĭ și economice, a cărorŭ membri suntŭ gata a se scula în contra patriei, când va fi sositŭ timpulŭ.

„Acésta organisațiune a inimicilorŭ noștri, ce se sĕvêrșesce fără de sgomotŭ, se întăresce din anŭ în anŭ, puterea lorŭ se lățesce, pe când puterea nóstră, cu tóte mijlócele statului, se sleiesce pe di ce merge, și trebue sĕ suferimŭ cele mai rușinătóre desastre. Și acésta—esclamă „Bud. Hirl."—se numesce la noi triumfulŭ ideei de statŭ maghiarŭ?"

Causa acestei amenințătóre aparițiunĭ — dice fóia șovinistă — este, că, pe când dușmanii noștri suntŭ pĕtrunșĭ de însuflețire națională, noi Maghiarii încă nicĭ astădĭ nu ne-amŭ avêntatŭ la idea unei politice naționale. Décă și între Slovacĭ partida patriotică a suferitŭ desastre la alegerea de episcopŭ, cum va merge lucrulŭ între Valachĭ și Sêrbĭ?

Scimŭ noi fórte bine ce înțelege „Budapesti Hirlap", când pretinde inaugurarea unei „ere a intereselorŭ naționale." Acésta însemnéză a prigoni pe Nemaghiarŭ până și în sanctuarulŭ familiei sale. Ei bine, nu s'a pusŭ în lucrare acésta acum cu Kișdedovurile? Voițĭ și mai departe a merge?

Urmărindŭ — „Budapesti Hirlap" — cursulŭ nenorocitŭ alŭ acestorŭ idei ale politicei „naționale" fiă sigurŭ, că va face numai sĕ se înmulțéscă și sĕ se măréscă periculele, de carĭ se teme.

DIN AFARĂ.

Pressa rusésca și călĕtoria principelui de Neapole în Rusia.

Pressa rusésca vorbesce cu multă însuflețire despre călĕtoria principelui de Neapole în Rusia, care acum este óspele împĕratului germanŭ în Potsdam. O telegramă semi-oficiósă din Petersburgŭ arată în urmatórele cuvinte însemnătatea visitei, ce a făcut'o principele de Neapole Țarului:

„In cercurile oficióse, dice numita telegramă, se dă espresiune speranțeĭ, că visita principelui de Neapole va da nascere la raporturĭ mai bune decâtŭ până acum între Rusia și Italia, ér pe tripla alianță o va face mai puținŭ ofensivă față cu Rusia, ceea ce va contribui multŭ la susținerea păcei. Nu se crede însĕ, că apropierea acésta va merge așa departe, încâtŭ sĕ se facă o formală înțelegere între Rusia și Italia, lucru, care după părerea Rusiei ar fi imposibilŭ, considerândŭ posiția internațională a acestorŭ țĕrĭ și care ar fi în contradicere, cu regula, pe care șĭ-a luat'o Rusia de normă și care stă într'aceea, ca față cu tóte puterile sĕ'șĭ păstreze deplina libertate de acțiune."

Serbia și politica Austro-Ungariei.

Fóia rusésca „Grajdanin", luândŭ în apĕrare pe Serbia față cu atitudinea observată de Austro-Ungaria, scrie următórele:

„Trebue sĕ mărturisimŭ, că e lucru fórte greu a ținé cu Austro-Ungaria bune relații de vecinătate, mai alesŭ îĭ e greu unei țĕrĭ de o estindere mai mică, dér cu unŭ spiritŭ energicŭ, cum e Serbia. Guvernulŭ sêrbescŭ trebue sĕ luore fórte cu minte, ba și pentru vorbirile singuraticilorŭ caută sĕ ia asupra ei rĕspunderea, findcă în Austria, este acusată ca urzitórea intrigilorŭ panslaviste rusescĭ. Și de ce óre sĕ fiă Serbia de vină, că Austria prin ocuparea Bosniei și Herțegovinei șĭ-a câștigatŭ unŭ dușmanŭ neîmpăcatŭ în elementulŭ sêrbescŭ, care tinde spre unire? Décă Kaciansky a fostŭ representantulŭ acestei marĭ idei sêrbescĭ, nicĭ nu se putea aștepta ca opiniunea publică sêrbéscă sĕ nu se estindă după mórtea acestui mare apostolŭ alŭ slavismului. Lucru firescŭ, că pe timpulŭ regelui Milanŭ, nicĭ că putea fi vorba de așa ceva. Guvernulŭ sêrbescŭ de adĭ însĕ nu împiedecă libertatea cuvêntului și dă a datŭ ocasiă fiă-căruia, ca sĕ se declare, décă voesce și a voitŭ sĕ cinstéscă memoria fericitului Kaciansky. Numai diariștii austriacĭ cu consciința lorŭ păcătósă potŭ sĕ învinuéscă pe Serbia cu aceea, că ea a înscenatŭ demonstrații cu anumite scopurĭ... Pe noi se înțelege, că nu ne stăpânesce gândulŭ apĕrărei intereselorŭ austriace și de aceea înregistrămŭ cu mulțămire aceste manifestațiunĭ, ca pe nisce tendințe mai pe susŭ de orĭ-ce îndoială a consciințeĭ naționale în Serbia. Décă n'ar esita credința națională într'unŭ viitorŭ mai bunŭ, nicĭ unŭ guvernŭ n'ar puté apĕra țĕra de a nu deveni o simplă provinciă austriacă. Acésta o sciu pré bine cei din Austria și de aceea persecută așa de tare pe acestŭ statŭ micŭ, dér cu mare viitorŭ."

Apropierea între Rusia și Anglia.

Diarulŭ germanŭ „Kreuzzeitung" primesce o telegramă din Parisŭ, în care se dice, că ambasadorulŭ englezŭ din Petersburgŭ Sir Robert Morier, persóna agreată de Țarulŭ și de regina Victoria, precum și de principele de Wales, de faptŭ este *mijlocitorulŭ tractărilora celorŭ mai secrete între Petersburgŭ și Londra.* Intre palatulŭ de érnă alŭ Țarului și între ambasada englesă din Petersburgŭ nicĭ-odată n'au fostŭ relații mai intime ca acum, dice numitulŭ diarŭ. Relațiile suntŭ așa de intime, încâtŭ Țarulŭ în decursulŭ unei sĕptĕmânĭ de trei orĭ a visitatŭ pe ambasadorulŭ englesŭ.

Principele de Neapole în Potsdam.

Principele de Neapole, după călĕtoria sa din Rusia, s'a dusŭ în Potsdam, unde este óspele împĕratului germanŭ.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(14)

Paulŭ Sudram.

Novelă, de *H. Tharau*, trad. lib. de Julia.

Margareta se surprinse, când în diua următóre și vĕdŭ pe Sudram reîntorcându-se, și se miră chiar, când elŭ îĭ spuse, că trebue sĕ-i vorbéscă într'o afacere importantă.

„In timpulŭ câtŭ am fostŭ singurŭ îmĭ veni ideia, că óre bine facŭ eu, Margareto, că te silescŭ cu grăbire numai ca sĕ-mĭ ajungŭ ținta dorințelorŭ mele. Tu póte că mai bucurosŭ ai fi mai întârdiatŭ cu unirea nóstră, pentru-ca dispunêndŭ de timpŭ sĕ te obicĭnuescĭ puținŭ cu lucrurile atâtŭ de nouĕ pentru tine. Spune-mĭ, nu este așa?"

Margareta îlŭ privi, straniu și apoi dise: „Mie mi-ar plăcé cum vreĭ tu."

„Nu, nu", esclamă elŭ aprópe impacientŭ. „Nu totŭ cum vréu eu; tu trebue sĕ te lapedĭ de posiția unei fiice ascultătóre și sĕ fi independentă în opiniunile și declarațiile voinței tale... Sĕrmană copilă!" se întrerupse elŭ, aprópe zîmbindŭ, când îi observă spaima ei, și apoi sfîrși: „Sĕ fiă acésta atâtŭ de greu? In etatea ta fórte adese nu se pretinde altceva, decâtŭ acésta!"

Elŭ apoi îi luă mâna și o trase lângă sine.

„Uită-te, Greto", continuă elŭ cu blândețe, „odată se sfărîmă fericirea vieței mele în lipsa de adevĕrŭ și în oróre, — lasă dér ca între noi sĕ fiă altfelŭ! Numai pe basa sincerității e posibilŭ de a se întemeia o fericire eternă. Nu te sfii de mine, chiar și când ar trebui sĕ-mĭ mărturisescĭ ceva, ce tu ai crede, că mi-ar causa durere. Mai bine, — crede-mĕ — de o miiă de orĭ mai bine, o suferință momentană, decâtŭ rodĕtórea chinuire a unei rătăcirĭ vecĭnice!"

Elŭ tăcŭ și păși în susŭ și în josŭ prin odaiă ca și când ar voi sĕ-i lase Margaretei timpŭ de rĕspunsŭ. Dênsa însĕ nu dise nimicŭ și rĕmase nemișcată la loculŭ sĕu.

Atuncĭ păși elŭ către ea și se aplecă înaintea ei dicêndŭ mișcatŭ:

„Margareto! sĕ nu fiă dreptŭ, că tu ai nutritŭ unŭ interesŭ mare, póte unŭ simțĕmêntŭ adêncŭ pĕtrundĕtorŭ față de Lotar de Redern? Nu te teme de a-mĭ spune acésta."

Mai era óre de lipsă, ca ea sĕ-i vorbéscă? Nu era destulŭ rĕspunsŭ, că îșĭ ascunse fața înroșită între mânĭ și observă unŭ puternicŭ tremurŭ trecêndŭ prin membrele ei? Elŭ decĭ o crută de rĕspunsŭ.

„Așadéră într'adevĕrŭ a fostŭ astfelŭ, precum am cugetatŭ eu, sĕrmana mea copilă! "dise cu blândețe, „și tu, ceea ce o credeam numai de o impresiune trecĕtóre, ai conservat'o ca o amintire scumpă, și póte și mai multŭ decâtŭ acésta."

Ea se sculă și'i puse mâna pe bude:

„Nu, n'o dice acésta!" dise ea vioiu, „n'o dice mai multŭ — nicĭ-odată!"

Arare-orĭ o vĕduse elŭ așa de mișcată ca acum......

„Póte că te înșelĭ însă-țĭ, Margareto, asupra acestei impresiunĭ și numai după aceea ai recunósce-o, după ce ai fi pusă la probă."

Margareta se liniști. Ea părea, că înțelege ceea ce pricepe elŭ sub probă, și hotărîrea îi era resolută.

„Pune-mĕ la probă cum vreĭ tu!" dise ea resolută. „Eu îțĭ aparținŭ numai ție!"

Sudram șovăi unŭ momentŭ. Odată însĕ totŭ trebue sĕ audă ea ceea ce avea sĕ audă, și póte că acum va fi mai bine.

„Contele Favell a fostŭ erĭ la mine", dise elŭ linŭ și cu crutare. „Elŭ îmĭ aduse scirĭ triste despre amiculŭ sĕu, care s'a înbolnăvitŭ în Neapolŭ în tifusŭ......."

Sudram apoi tăcu și se uită peste copila, care tremura ca verga, spre cerulŭ înoratŭ alŭ dilei de Noemvre. In asemenea momente a observa grațiósa iubire este unŭ chinŭ. Elŭ însĕ în momentŭ simți cum două mânĭ tremurânde

La gara din Potsdam a fostŭ întêmpinatŭ cu himnulŭ italianŭ, ér împĕratulŭ Wilhelm, care purta uniforma de lăncerŭ-gardistŭ, l'a sărutatŭ de mai multe orĭ pe moştenitoru tronului italianŭ. Retragerea dela gară pănă la palatŭ a fostŭ splendidă. Principele se afla într'o trăsură de gală împreună cu împĕratulŭ. Ajungêndŭ la palatŭ, după-ce garda de onóre s'a retrasŭ, împĕratulŭ a condusŭ pe principele la cuartierulŭ sĕu. Mai târḑiu s'a datŭ la împĕrătésa unŭ dejunŭ după care împĕratulŭ şi cu principele moştenitorŭ italianŭ s'au dusŭ călărĭ pe câmpulŭ dela Bornstedt pentru a inspecta cavaleria.

O telegramă din Berlinŭ spune, că ḑiarele de-acolo salută căldurosŭ sosirea principelui moştenitorŭ italianŭ şi accentuéză, că visita ce-o face împĕratului germanŭ e de mare însĕmnătate politică. „Post" amintesce de buna primire ce i-s'a făcutŭ moştenitorului italianŭ în Rusia, dândŭ espresiune credinţei, că inimicii triplei alianţe simţescŭ acum, că alipirea Italiei de acéstă alianţă îi dă acesteia o putere covêrşitóre faţă cu celelalte state.

SCIRILE ḐILEI.

Proteste în contra ordinaţiunei ministrului privitóre la estrasele matriculare au adresatŭ şi preoţii catolicĭ ai decanatului Ciculŭ de susŭ, ai subdecanatului Rakamaz din Sabolciu şi ai subdecanatului Totişŭ. Preotulŭ I. Molnar din Comorn a primitŭ érăşĭ douĕ citaţiunĭ din causă, că n'a vrutŭ sĕ estrădea bilete de botezŭ amĕsuratŭ ordinaţiunei ministeriale. Membrii comunei bisericescĭ oţĕrîţĭ de procederea observată în contra preotului lorŭ, ameninţă că dĕrîmă edificiulŭ primăriei.

***

Nu mai merge. In Ocna-Sibiiului, precum spune „Erd. Hir.", s'a ţinutŭ în ḑilele trecute o furtunósă şedinţă a representanţei comunale. Românii au propusŭ adecă, sĕ se transforme „oraşulŭ" Ocna în comună mare, deórece cheltuelile cele enorme ale administraţiei oraşului nu se mai potŭ suporta. Propunerea Românilorŭ n'a fostŭ primită şi aşa Ocna mai rĕmâne încă oraşŭ cu magistratŭ regulatŭ, adecă i-s'a prelungitŭ agonia.

***

Nou pămêntŭ bisericescŭ. Cetimŭ în „Biserica şi Scóla": Credincioşii noştri din comuna Belinţŭ, din incidentulŭ ratificării împăciuirei încheiate cu erariulŭ în cestiunea segregărei, au donatŭ pe séma fondului culturalŭ bisericescŭ alŭ comunei gr. or. române din Belinţŭ ḑece jugĕre de pămêntŭ în preţŭ de 2500 fl. v. a., ér comuna bisericéscă gr. or. română Chiseteu a cumpĕratŭ 2 jugĕre şi jumĕtate de pămêntŭ cu preţulŭ de 590 fl. v. a. totŭ spre asemenea scopŭ. Acésta este o nouă dovadă, că ómenii noştri din tóte părţile lucréză cu zelŭ şi succesŭ pentru asigurarea bisericei şi scólelorŭ nóstre. — Inainte pe acestŭ terenŭ!

***

Sĕlbătăcia a inimei. Amŭ spusŭ, că în loculŭ teatrului germanŭ din Pesta, care a arsŭ, e vorba sĕ se construéscă altulŭ, aşa ca în 1892 sĕ se deşchidă. Fóia ungurésca „Budapesti Ujsag", aducêndŭ acéstă scire, încheiă cu cuvintele: „*Dellendam esse*" (Trebue distrusŭ!)

Ce inimĭ sĕlbătĕcite!

***

Alegerea de protopopŭ alŭ tractului Unguraşului se va face la 21 Iunie, 11 óre a. m.. în localitatea şcólei confesionale gr. or. din comuna Hida, unde e convocatŭ sinodulŭ electoralŭ.

***

Pertractărĭ intre tribunalele militare austro-ungare şi rusescĭ. Foile rusescĭ publică declaraţiunile, prin carĭ convenţiunea încheiată la 2 Aprilie 1884 între monarchia nóstră şi Rusia cu privire la pertractările tribunalelorŭ militare din provinciile mărginaşe se prelungesce. Pe viitorŭ tribunalulŭ militarŭ din Varşovia va sta în legătură directă cu comandantulŭ fortăreţii din Cracovia şi Przemysl şi cu tribunalele din garnisónele Tarnoff, Lemberg şi Cernăuţĭ, şi vorŭ resolvi tóte afacerile pendente fără intervenire pe cale diplomatică. Declaraţiunile au fostŭ ratificate în Petersburgŭ şi subscrise de ministrulŭ de esterne rusescŭ Giers şi de ambasadorulŭ austro-ungarŭ la curtea din Petersburgŭ, cont. Wolkenstein-Trostburg.

***

Deputatŭ alŭ cercului Hermanŭ în loculŭ lui Maurer, care e numitŭ fişpanŭ alŭ Braşovului, se ḑice că va fi candidatŭ şi alesŭ ministrulŭ Bethlen, fostulŭ fişpanŭ alŭ Braşovului.

***

Societatea de lectură a teologilorŭ şi pedagogilorŭ din Caransebeşŭ şĭ-a ţinutŭ şedinţa publică conform programului anunţat. Producţiunea a succes pe deplinŭ; tóte piesele programului au fostŭ esecutate cu precisiune şi desteritate şi apoi viu aplaudate de numerosulŭ publicŭ. P. S. Sa D. Episcopŭ diecesanŭ Nicolae Popea, carele prin participarea sa a înălţatŭ însĕmnătatea şedinţei, la finea producţiunei s'a vĕḑutŭ îndemnatŭ a-şĭ esprima mulţămirea cu resultatulŭ producţiunii adresândŭ tot odată şi părintescĭ sfaturĭ, care potŭ servi dreptŭ directivă tinerii societăţĭ întru desvoltarea şi prosperarea ei, care i-o poftimŭ din inimă.

***

Pensionare. D-lŭ *Teodorŭ Radu*, fostŭ asesorŭ la tribunalulŭ din Caransebeşŭ, cu 1 Iunie n. c. la cererea proprie s'a pensionatŭ, după unŭ serviciu de 23 de anĭ, purtatŭ cu onóre şi cu diliginţă.

Lichidare. Societatea pe acţii de rafineriă a petroleului, din Braşovŭ, care în anulŭ trecutŭ a perdutŭ peste 30,000 fl., ca societate de sine stătătóre va lichida şi va trece în posesiunea societăţii pe acţii de rafinăriă din Fiume.

***

Inginerŭ-architectŭ românŭ în Aradŭ „Biserica şi Scóla" scrie, că d-lŭ inginerŭ-architectŭ *Paulŭ Rozvanŭ* s'a stabilitŭ în Aradŭ. D-lŭ inginerŭ architectŭ Paulŭ Rozvanŭ a condusŭ zidirea frumosului gimnasiu din Năsĕudŭ.

***

Comunicaţiă poştală. Direcţiunea poştală şi telegrafică din Sibiiu face cunoscutŭ, că pe timpulŭ sesonului băilorŭ de la Büdös va fi următórea circulaţiune între Büdös şi Bicsad: Posta plécă din Bicsad la 9 óre 45 m. a. m.; ajunge în Büdös la 11 óre 30 m. a. m.; plécă din Büdös la 12 óre m. şi ajunge în Bicsad la 1 óră 45 m. p. m.

***

Nou notariatŭ publicŭ. Dela 1 Augustŭ întră în viéţă unŭ nou notariatŭ publicŭ r. pentru cerculŭ judecătorescŭ alŭ Bocşanului.

***

Hirotonire. Dumineca trecută a fostŭ hirotonitŭ întru presbiterŭ clericulŭ absolutŭ *Ilariu Reitŭ*, alesŭ capelanŭ în Pórta, tractulŭ Branŭ; ér întru diaconŭ s'a hirotonitŭ clericulŭ absolutŭ *Ambrosiu Stoicovicĭ*, alesŭ parochŭ în Vĕrdŭ, tractulŭ Agnita.

***

Hoţŭ descoperitŭ. Unŭ Bucuresceanŭ a făcutŭ din Bucurescĭ poliţiei de aicĭ arătare în scrisŭ, că cu ocasiunea şederii sale în Braşovŭ i-s'a furatŭ unŭ inel de aurŭ cu diamantŭ. Direcţia poliţiei făcŭ cercetare şi descoperi pe hoţulŭ, găsindŭ şi inelulŭ.

***

Muşcat de câne turbat. Cei doi individĭ de aicĭ muşcaţĭ la 4 Iunie de unŭ câne, despre care se bănuesce c'a fostŭ turbatŭ, la dispunerea direcţiunei poliţiei au fostŭ trimişĭ la institutulŭ de vaccinare în contra turbărei în Pesta, ce s'a deşchisŭ de curêndŭ.

***

Escursiunea la Berlinŭ, Hamburgŭ şi Capul nordic ce o aranjază biuroulŭ de bilete de drumŭ de fierŭ la 1 Iulie n. şi care nu e a se confunda cu acea escursiune, care în urma articulilorŭ foilorŭ berlinese nu se mai întreprinde, se va face necondiţionatŭ, de-óre-ce nu e nicĭ unŭ temeiu, ḑice biuroulŭ, d'a renunţa la ea. De aceea publiculŭ participătorŭ la escursiunea acésta sĕ se adreseze biuroului de bilete.

***

Proba de invagonare s'a continuatŭ la gara din Sibiiu cu unŭ altŭ batalionŭ din reg. 31 de inf. Proba a mersŭ şi de astădată repede şi în modŭ satisfăcĕtorŭ.

Escursiunea Ungurilorŭ la Berlinŭ

nu se mai face, precum amŭ spusŭ, şi anume nu se mai face acea escursiune demonstrativă a scriitorilorŭ şi artiştilorŭ ungurĭ. In acéstă privinţă scrie fóia germană „Tägliche Rundschau":

Despre o manifestaţiă naţională în totŭ casulŭ nu mai póte fi vorba. Pentru acésta nu putemŭ decâtŭ sĕ ne esprimămŭ satisfacţiunea nóstră. Póte că de amêndouĕ părţile s'a esageratŭ încâtva polemica, dér contraḑicerea împotriva primirei a avutŭ ca motivŭ o simţire fórte îndreptăţită, isvorîtă din sentimentulŭ respectărei de sine naţionale. Ungurii suntŭ politicesce amicii noştri, fiind-că ei înţelegŭ necesitatea acestei amiciţii şi afară de acésta nicĭ n'ar fi de locŭ în stare a lua o altă atitudine. Dér cumcă sentimentele lorŭ naţionale înclină multŭ mai puţinŭ către Germania decâtŭ către Franţa, e faptŭ cunoscutŭ în lume. Deşi ca amicĭ politicĭ suntŭ trataţĭ cuviinciosŭ şi politicosŭ, pentru aceea nu trebue sĕ ne facemŭ cultŭ cu ei. Şi numai în contra acestei împrejurarĭ din urmă s'a ridicatŭ oposiţiunea, care de altmintrelea mai târḑiu a fostŭ subscrisă şi de „Vossische Zeitung".

Corespondenţa „Gaz. Trans."

Din com. Têrnavei-micĭ, Iunie 1890.

Onorată Redacţiune! Preţuitulŭ ḑiarŭ naţionalŭ „Gazeta" în Nr. 110 ne aduce unŭ articulŭ, prin care d-lŭ advocatŭ Vasilie Zehanŭ ia în apĕrare pe părintele Macaveiu din D. Sân-Mărtinŭ — în contra imputărei de indiferentismŭ.

Mărturisescŭ, că pe cei ce cunoscŭ şi numai după nume pe D-lŭ advocatŭ Zehanŭ, şi au auḑitŭ despre rutina şi abilitatea sa, prin care şĭ-a câştigatŭ unŭ renume pe cariera advocaţială, nu i-a surprinsŭ de locŭ problema ce a luat'o asupră-şĭ, pentru-că e de notorietate publică în acéstă regiune, că—de va şi fi, dér fórte rarŭ obvine casulŭ, ca d-lŭ Zehanŭ sĕ fi perdutŭ procesulŭ séu causa, care a luat'o în apĕrarea sa. Apoi sciutŭ este, că renumele unui advocatŭ nu se întemeiază pe dobêndirea proceselorŭ şi causelorŭ, carĭ, precum ḑiceau cei vechĭ, suntŭ „solis luce clarior", ci se întemeiază şi primesce lustru tocmai prin apĕrarea şi câştigarea causelorŭ desperate.

Decĭ décă d-lui advocatŭ îi va succede resolvarea problemei luate asupra sa, i. e. îi va succede a face pe părintele Macaveiu sĕ apară ca ceea ce ar trebui sĕ fiă, şi ca ceea ce cu dreptŭ cuvêntŭ se pretinde dela D-sa sĕ fiă, atuncĭ înainte îi gratulezŭ cu tótă sinceritatea, pentru-că prin aceia i-s'ar înmulţi laurii, ce i-a seceratŭ şi până acum pe cariera advocaţială.

îi cuprinseră braţulŭ şi o voce răguşită îi şopti:

„Mai departe!"

Cu o nespusă compătimire se aplecă artistulŭ către ea şi'i trase blondulŭ ei capŭ la pieptulŭ sĕu, ca atuncĭ, când o scurtă durere copilărescă o împingea pe micuţa Greta la sigurulŭ ei locŭ de refugiu.

„Sĕrmana mea copilă!" ḑise elŭ cu blândeţe. Ea însĕ înţelese destulŭ şi căḑu fără consciinţă în braţele lui.

X.

Artistulŭ, din aceea ḑi de reciproce declaraţii, faţă de Margareta, nicĭ unŭ cuvêntŭ nu a mai amintitŭ despre unirea lorŭ. Bĕtrânulŭ preotŭ, care era sigurulŭ participătorŭ alŭ evenimentului, i-a împărtăşitŭ tinerei fete, că mirele ei din graţiósă cruţare a amânatŭ terminulŭ cununiei, spre a-i da ei timpŭ, ca sĕ-şĭ înfrângă durerea şi sĕ se obicĭnuéscă cu nouĕle împrejurărĭ. Margareta asultă scirea acésta aprópe cu spaimă, simţindu-se fórte uşurată prin acéstă împărtăşire.

Şi acum, pe când ea ducea, celŭ puţinŭ în afară, vechia ei viéţă, adese-orĭ o cuprindea furtunósa dorinţă, care se esprima în frasa: „O, de n'ar mai fi altcum, ér întêmplările din urmă şi ultimele sĕptĕmânĭ de s'arŭ stînge odată din mintea mea, ca tóte sĕ pótă fi ca până acuma!"

Causa jalei sale nu era pierderea lui Lotar, nu! După-ce odată a înfrântŭ prima sguduitură, prima suferinţă, îşĭ ḑise ea, că trista durere de a-lŭ fi perdutŭ prin mórte, îi este cu multŭ mai suportabilă decâtŭ altŭ-ceva. Şi acestŭ ceva, ce-i apŭsa sufletulŭ, era, că observa însăşĭ, că-i lipsesce unŭ simţĕmêntŭ, care prin o luptă ferbinte doria sĕ şi-lŭ nască pentru acela, pe care îlŭ iubia cu-o veneraţiune fanatică a unei fiice. Dênsa scia deja, că elŭ numai din consideraţiunĭ fragede faţă cu ea tăcŭ pentru momentulŭ acela, déră că va veni ḑiua, când 'i va cere elŭ deslegarea cuvêntului, şi firmulŭ ei propusŭ era, a nu-i mai merge din cale şi a şterge greşéla mamei sale prin o viéţă plină de datorinţe sincere şi de devotamentŭ faţă de elŭ.

Dér vai! dênsa era destulŭ de femeiă spre a simţi, că nu o jertfire fără reservă, nu inspiraţiunea stimei suntŭ în stare a îndestuli o inimă, care nu cere alta, decâtŭ iubire şi érăşĭ iubire. Câte-odată când şedea în atelierŭ la locu-i îndatinatŭ, cu unŭ lucru în mână, care'i luneca visătorŭ printre degete, orĭ c'o carte deschisă, ale cărei file micĭ nu le întorcea nicĭ-odată fără a nu privi la tăcuta figură, care cu dalta în mână aşa de sîrguitorŭ plăsmuia câte-o operă de mare valóre, o cuprindea o reproşă propriă pentru-că nu-lŭ putea iubi în modulŭ acela, cum cerea elŭ, bărbatulŭ, care cu bunĕtate de tată şi cu sinceritate de mamă totŭ deodată i-a fostŭ apĕrătorulŭ şi fericitorulŭ copilăriei sale. Nu era elŭ mai frumosŭ ca orĭ care altă fiinţă bărbătéscă, ce a întêlnitŭ vre-odată? Cu multŭ mai frumosŭ! Chiar iubirea ei adevĕrată o silia sĕ recunóscă, că e mai frumosŭ, decâtŭ acea juneţă fragedă, decâtŭ acea statură juvenală, ce pentru totdéuna trăia în amintirile ei. Şi nu i-a apărutŭ elŭ totdéuna, ca idealulŭ nobilului caracterŭ bărbătescŭ, în originalitatea lui amestecată c'o seriositate adêncă, prin rarulŭ şi înălţătorulŭ lui talentŭ?

O, câtŭ de uşorŭ póte cineva iubi pe Paulŭ Sudram! Şi de ce sĕ nu pótă ea, ea, care ca nimenĭ altulŭ în lume îi cunoscea mai bine tesaurii bunĕtăţii şi frageda puritate a simţĕmintelorŭ sale?

Ea se cufunda mereu în nemărginita circulaţiune a reflexiunilorŭ gândirilorŭ ei, în visătórele ei lupte şi frângerĭ, aşa încâtŭ sănĕtatea ei suferia sub greutatea lorŭ şi obrajii îi păliră.

Era caracteristicŭ, că asupra artistului încă se observa o schimbare, însĕ direcţiune contrară. Era o acţiune puternică în esistenţa lui; din ochĭ îi strălucea o aşa de adêncă lumină, încâtŭ tînĕra fată adese-orĭ îlŭ privia c'o uimire fericitóre amestecată cu spaimă. . . . .

. . . .

(Va urma.)

Mărturisescŭ mai departe, că nu fără órecare respectŭ păşescŭ pe arena de luptă polemică faţă cu d-lŭ advocatŭ, sciindŭ, că în luptă cu giganţii mai totdéuna succumbă pigmeii; dér fiindŭ chiar provocatŭ, îmĭ voiu face reflexiunile modeste la asserţiunile D-sale.

Indată după întroducere scrie d-lŭ advocatŭ următórele: „Cetindŭ eu corespondinţa acésta, cu durere mi-am făcutŭ de locŭ observarea: nu dispunemŭ de patru păreţĭ de şcólă, pentru-că nu suntemŭ în stare a-i puté cumpĕra şi apoi d-lŭ Observ. *a retăcutŭ adevĕrulŭ, pentru-că deşi în D. Sân-Mărtinŭ e reşedinţa unui protopopŭ, totuşĭ aicĭ nu locuesce unŭ protopopŭ, ci numai unŭ preotŭ, care e încredinţatŭ prin forulŭ competente cu administrarea.*" Eră în pasagiulŭ următorŭ scrie: „*Corespondenţa numită, numai întru atâta a făcutŭ neplăcută impresiune asupră'mĭ, întru câtŭ am vĕdutŭ, că d-lŭ Observ. retace adevĕrulŭ curatŭ, şi onor. Red. e rĕu informată; dér fiindŭ adevĕratŭ, că patru păreţĭ de şcólă nu avemŭ, aşĭ fi lăsatŭ pe d-lŭ Observ. ca sĕ se bucure de meritele câştigate prin negrirea Românilorŭ din D. Sân-Mărtinŭ*" (??)

La ambe acestea pasage ale d-lui advocatŭ nu reflectezŭ nimicŭ în meritŭ, ci ambele i-le iertŭ ca unŭ „*lapsus calami*", sciutŭ fiindŭ, că „dormitat nonnumquam et Homerus". Ii iertŭ cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că eu în art. meu apărutŭ în Nr. 61 alŭ „Gazetei" nu am făcutŭ nicĭ o pomenire de protopopŭ orĭ preotŭ; astfelŭ nu potŭ pricepe ce adevĕrŭ aşĭ fi retăcutŭ. ?

Totŭ sub titula amintită îi iertŭ şi a doua aserţiune, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că nu presupunŭ, nu credŭ, că d-lŭ advocatŭ cu cunoscinţa de ómenĭ câştigată în cursulŭ vieţei până în presentŭ sĕ fi datŭ de vre-unŭ Românŭ, despre care se pótă ḑice cu inima liniştită, că se bucură de negrirea şi miseria confraţilorŭ lui.

Trecŭ peste douĕ pasage ale articulului fără nicĭ o observare, şi mĕ oprescŭ la loculŭ unde ḑice:

„E dreptŭ, că în Sân-Mărtinŭ este scólă de statŭ, scólă civilă de fete şi Kisdedovo, dér tóte acestea până aḑĭ din nicĭ unŭ Românŭ şi Româncuţă n'au pututŭ face baremĭ o sdranţă de Maghiarŭ, ba am auḑitŭ cu urechile mele copilaşĭ de Românŭ vorbindŭ românesce cu copii de ungurŭ. Şi óre pentru ce?— Pentru-că părintele Macaveiu prin purtarea sa, nu numai în copilaşii şi copilele române, ci şi pe cei înaintaţĭ în etate i-a sciutŭ însufleţi şi a sciutŭ nutri în ei românismŭ".

Acéstă aserţiune a d-lui adv. dreptŭ că m'a pusŭ în uimire, şi tare m'ar deobliga nu numai pe mine, ci şi pe publiculŭ interesatŭ, décă ne-arŭ lumina asupra modului şi mijlócelorŭ, prin carĭ a pututŭ influinţa D-lŭ Macaveiu aşa de miraculosŭ asupra copiilorŭ şi asupra celorŭ înaintaţĭ în etate, după ce Sânmărtenii nu au patru păreţĭ, unde sĕ convină părintele Macaveiu cu cu copiiĭ; după-ce d-nulŭ advocatŭ nu ne spune că d-lŭ Macaveiu ar ţiné cu cei adulţĭ baremĭ în Duminecĭ şi sĕrbătorĭ unŭ felŭ de „şcólă de repetiţiă"; după-ce în biserică încă se pare a fi cu neputinţă astfelŭ de influinţare, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că precum se vorbesce pe aicĭ, chiar din gura d-lui Zehanŭ ar fi eşitŭ fama, că d-lŭ Macaveiu are câteva predice, pe carĭ atâta le-a tocitŭ, totŭ acelea şi ér acelea, încâtŭ şĭ-a perdutŭ şi d-sa interesulŭ de a'lŭ mai asculta.

De mĭ-ar ierta discreţiunea, m'aşĭ mai puté provoca la împrejurărĭ, déră destulŭ, căcĭ allegaţiunea d-lui advocatŭ nu încape în capulŭ meu mărginitŭ, findcă ce s'a întêmplatŭ odinióră cu Apostolii nu se mai întêmplă aḑĭ cu alţĭ muritorĭ.

Mai încolo ḑice: „Şcólei de statŭ şi de fete i-s'a pusŭ fundamentŭ încă în anii 1870—1871, pe când d-lŭ Macaveiu era studentŭ, apoi când a venitŭ în 1879 părintele Macaveiu în Sânmărtinŭ, aicĭ nu a găsitŭ nicĭ o şcólă română, pentru-că nicĭ nu a fostŭ, dér nu numai n'a fostŭ şcólă, dér nu este nicĭ pămêntŭ, unde s'ar puté edifica patru păreţĭ."

Adevĕrulŭ e putericŭ; în contra lui nu poţĭ lupta, ci trebue sĕ i-se închine orĭ-cine. Sunt déră în deplinŭ acordŭ cu d-lŭ advocatŭ, că în Sânmărtinŭ n'a fostŭ edificiu de şcólă, prin urmare d-lŭ Macaveiu când a venitŭ n'a aflatŭ şcólă. Susţinŭ însĕ susŭ şi tare, că pe lângă tóte, că nu au avutŭ edificiu şcolarŭ, dér până la venirea d-lui Macaveiu au avutŭ pruncii instrucţiune neîntreruptă şi aceea a încetatŭ cu totulŭ numai după venirea d-lui Macaveiu.

Acéstă instrucţiune se ţinea în casă închiriată, ba s'a ţinutŭ şi într'o odaiă a casei parochiale, au instruatŭ şi parochii pentru o léfă órecare, şi au instruatŭ şi docenţĭ ordinarĭ. Spre constatarea aserţiunei mele, mĕ provocŭ la casulŭ concretŭ, că docentele Titu Popŭ a funcţionatŭ mai multŭ timpŭ în Sânmărtinŭ, şi a instruatŭ pruncii cu atâta succesŭ, încâtŭ Inspectorulŭ reg. Gaspar l'a aflatŭ demnŭ a'lŭ recomanda ca sĕ fiă remuneratŭ.

Ḑice mai încolo, că ca sĕ se pótă cumpăra în D.-Sânmărtinŭ unŭ teritorŭ internŭ, pe care sĕ se edifice o şcólă, ar trebui 1500—2000 fl. apoi pentru edificare 3—4000 fl. etc.

La acésta voiu risca modesta întrebare, că pentru-ce s'a vêndutŭ unŭ internŭ alŭ eclesiei cu casă cu totŭ pentru 800 fl. v. a.? S'a depuratŭ datoria Blaşului cu acestŭ preţŭ?

Mai întrebŭ pe d-lŭ advocatŭ, câte localităţĭ cunósce d-sa în ţéra acésta bătută de sórte, în care se instruézá pruncii Românilorŭ, unde sĕ fi costatŭ zidirea şcólei poporale 5—6000 fl.? Décă în Sânmărtinŭ se va astupa gura Muselorŭ, până veţĭ avé la disposiţiune suma de susŭ, ar însemna, ca d-lŭ Macaveiu sĕ stea pe ţĕrmii Têrnavei până se va scurge apa, ca sĕ trécă pe uscatŭ la satulŭ vecinŭ. . .

Atuncĭ orĭ-câtă încredere am în tenacitatea caracterului românescŭ — credŭ că nu va mai auḑi nicĭ d-lŭ advocatŭ, nicĭ altulŭ, vorbindŭ pruncii de Românŭ românesce cu cei de ungurŭ.

(Va urma.)

Din jurulŭ Sibiiului, Iunie 1890.

Stim. D-le Redactorŭ! Maialulŭ pompierilorŭ voluntarĭ din opidulŭ Sălişte s'a ţinutŭ a 2-a ḑi de Rusalii. Deşi în diminéţa acestei ḑile cerulŭ se arăta posomorîtŭ, ba începuse chiar a ploua, totuşĭ eu, nevoindŭ a scăpa ocasiunea, plecai la drumŭ, socotindŭ, că deşi maialulŭ proiectatŭ nu se va ţiné, totuşĭ Săliştea va avé destule lucrurĭ frumóse, carĭ merită a-le vedé.

Ajungêndŭ în Sălişte, am cercetatŭ mai întâiu frumósa casină a d-lui I. Banciu, unde dintre ḑiarele românescĭ puteai vedé: „Gazeta Trans.", „Tribuna", „Luminătorulŭ", „Telegrafulŭ Românŭ", „Familia", „Românulŭ", „Revista Nouă", „Rommänische Revue", apoi vre-o 5 ḑiare germane dintre cele mai marĭ şi altele.

Intr'acestea pompierii în mare ţinută, în frunte cu stégulŭ reuniunei, percuseră stradele principale, dândŭ semnalulŭ de începere pentru petrecere, care din pricina plóiei se ţinù în sala cea mare şi decorată a şcólelorŭ.

Multe finţe drăgălaşe, îmbrăcate în prea frumosulŭ costumŭ săliştenescŭ, începuseră acum a se îndrepta spre sala cea mare a şcólelorŭ, unde se concentră totŭ ce avea Săliştea mai frumosŭ. Petrecerea a fostŭ fórte animată. Frumseţĭ ca aicĭ, îmbrăcate în propriulŭ costumŭ localŭ, cu greu mai poţĭ întêlni undeva. Jocurĭ naţionale s'au jucatŭ multe, Romanele, Quadrilele s'au jucatŭ cu mare precisiune, „Invîrtita", jocŭ propriu Săliştenescŭ, încă n'ă lipsitŭ.

Dintre dómnele şi domnişórele, ce au animatŭ acea frumósă petrecere, ca şi după unŭ visŭ greu de abia îmĭ mai potŭ revoca numele Prea st. dómne: Maierŭ, Papistŭ, Koske, Secula, Florianŭ, Bucişanŭ, d-şórele: Dancăşŭ, Florianŭ, Bârză, Bucişanŭ, Zeller şi a următórelorŭ prea stim. dómne îmbrăcate în bogatŭ costumŭ Săliştenescŭ: Mircea, Indrieşŭ, Lăpĕdatŭ, Bârză, Romanŭ, precum şi a d-şórelorŭ: Indrieşŭ Millea, Ţîfra, Romanŭ, Herţa, Chirca ş. a.

Petrecerea a ţinutŭ până spre ḑiuă, când cu suvenirile cele mai dulcĭ ne-amŭ depărtatŭ care încătrău *A. u.*

Din camera română.

In şedinţa dela 24 Maiu, d-lŭ deputatŭ *Caton Leca* îşĭ desvoltà interpelarea, ce i-o adresase guvernului în *afacerea Muşicu*. Din interpelare se vede în ce constă acéstă tristă afacere, care cu dreptŭ cuvêntŭ a trebuitŭ sĕ mâhnéscă adêncŭ inima fie-cărui Românŭ adevĕratŭ.

D-lŭ *Caton Leca* începe prin a arăta, că în anulŭ 1869 unŭ Românŭ macedoneanŭ, murindŭ, a lăsatŭ unŭ testamentŭ, prin care face donaţiunĭ pentru scolĭ. Oratorulŭ citesce testamentulŭ defunctului Muşicu. Óre din acestŭ testamentŭ reese, că venitulŭ sumei de 32 mii galbenĭ sĕ se dea şcólelorŭ grecescĭ? Disposiţiile testamentului suntŭ confuse, nu se scie cui sĕ se dea banii aceştia: şcólelorŭ românescĭ orĭ celorŭ grecescĭ. Dér cum trebuia sĕ lucreze unŭ Românŭ? De sigurŭ în favórea nóstră. Chiar cu risiculŭ de-a fi mersŭ înaintea judecăţei. D-lŭ ministru Ghermani n'a făcutŭ aşa. Dênsulŭ s'a făcutŭ esecutorulŭ testamentalŭ în favórea şcólelorŭ grecescĭ, primindŭ a fi procuratorulŭ comunităţii din Bitolia. Oratorulŭ cetesce actulŭ de procură, prin care mitropolitulŭ grecŭ Neofit însărcinéză pe d-lŭ Ghermani de a lucra în numele comunei Bitolia. Intrebatŭ fiind în Senatŭ guvernulŭ, de ce a lucratŭ d-lŭ Ghermani aşa, d. ministru alŭ instrucţiei a declaratŭ, că Muşicu n'a fostŭ Românŭ, ci Grecŭ de origine. D-lŭ Lecca cetesce unŭ certificatŭ iscălitŭ de mai mulţĭ Românĭ din Macedonia prin care se spune, că părinţii lui Muşicu au fost Românĭ. Decedatul Muşicu e Românŭ. Muşicu şi-a făcutŭ averea în România, prin urmare sentimentele sale au fostŭ românescĭ. Decedatulŭ Costa-Foru, când l'a recomandatŭ pe Muşicu camerei, pentru a'i-se acorda împămâtenirea, a cerutŭ sĕ se trimită cererea lui directŭ camerei şi nu secţiilorŭ „căcĭ — spunea Costa-Foru — petiţionarulŭ Muşicu e Românŭ şi decĭ dênsulŭ nu trebue consideratŭ ca strĕinŭ."

D-lŭ Ghermani întrébă în Senatŭ că, décă averea lui Muşicu s'a lăsatŭ scólelorŭ românescĭ, de ce ele nu s'au interesatŭ de dênsa? Apoi vĕ dovedescŭ eu, ḑice oratorulŭ, că ele s'au interesatŭ pré multŭ, dér cererea nu li-a fostŭ satisfăcută. E clarŭ ca lumina ḑilei, că Muşicu, fiindŭ Românŭ, avea sentimente românescĭ şi decĭ a lăsatŭ averea sa scólelorŭ românescĭ din Macedonia. O altă dovadă mai e şi faptulŭ, că Muşicu a lăsatŭ suma de 4000 galbenĭ universităţii din Bucurescĭ, e sigurŭ decĭ, că şi ceilalţĭ banĭ totŭ numai scólelorŭ românescĭ din Macedonia au fostŭ hărăḑiţĭ. Dér chiar décă testamentulŭ e confusŭ şi obscurŭ, ne fiindŭ esplicitŭ cărorŭ şcóle sĕ rĕmâiă averea lui Muşicu, de ce d-lŭ Ghermani a interpretatŭ disposiţia testamentului în favórea scólelorŭ grecescĭ?

Mai tóte ḑiarele grecescĭ, între carĭ şi „Neologos", laudă multŭ pe d. Ghermani pentru procederea sa în favórea scólelorŭ grecescĭ, anunţândŭ în acelaşĭ timpŭ, că guvernulŭ grecŭ a bine-voitŭ a recomanda pe d-lŭ Ghermani a fi decoratŭ cu marele ordinŭ alŭ „Salvatorului". Aceste espuse, d. Lecca întrébă, décă purtarea d-lui Ghermani e românéscă?

D-lŭ *generalŭ Manu*, ministrulŭ-preşedinte, rĕspunde d-lui Lecca, că d-lŭ Ghermani e câtŭ se póte de patriotŭ. D-sa e Românŭ din Macedonia şi se înrudesce cu decedatulŭ Muşicu, care a fostŭ recunoscutŭ ca Românŭ. In ceea ce privesce afacerea în sine, d-lŭ Manu ḑice, că ar fi fostŭ multŭ mai bine, ca ea sĕ fi fostŭ resolvată de tribunalŭ şi nicĭdecum pe calea parlamentară. D-lŭ Ghermani ca ministru n'a lucratŭ nimicŭ în contra ţerei; d-sa avêndŭ casa de bancă, a lucratŭ ca mijlocitorŭ între comunitatea din Bitolia şi d-na Muşicu, care nu voia sĕ urmeze după disposiţiile testamentului. D-lŭ Ghermani nu s'a pronunţatŭ, décă din banii rĕmaşĭ după Muşicu sĕ se facă şcóle românescĭ sĕu grecescĭ de locŭ. Acéstă cestiă e deschisă încă, căcĭ fondulŭ e disponibilŭ.

Literatură.

Raportŭ sciinţificŭ pe anulŭ 1889 asupra spitalului ruralŭ Horezu din judeţulŭ Vâlcea (în România) de *Dr. V. Bianu*, mediculŭ şefŭ alŭ spitalului. Raportulŭ acesta a apărutŭ la Bucurescĭ într'o broşură de 26 pag. formatŭ mare 8°. Din elŭ se vede, că spitalulŭ Horezu, fundatŭ la 1881, din anŭ în anŭ aduce totŭ mai marĭ folóse pentru populaţiunea rurală din judeţulŭ Vâlcea.

Informaţiune. Redacţia revistei ilustrate „**Biblioteca familiei**" ne rógă sĕ aducemŭ la cunoscinţă publicului cetitorŭ, că în No. 21 alŭ acelei reviste, dela 20 Maiu, a începutŭ a publica mişcătórea descriere a lui *Iules Verne: „Chancellor"* sĕu *„Tragediile Oceanului."* Pe lângă cealaltă materiă fórte variată, precum; *„Fiulŭ Podarului"*, romanŭ tradusŭ din englezesce: *„La Villa regală"*, comedie; *„Călĕtoria din Bucurescĭ la Ierusalimŭ"*, descrisă de unŭ turistŭ românŭ; *„A doua ḑi după mórte"*, de Figuier; *„Doctorulŭ casei," Menagiu"*, *Nuvele*, *Poesii*, *Glume*, etc. Acestŭ numĕrŭ mai conţine şi o bucată muzicală: *„Hora lui Zaharia"*, din colecţiunea cunoscutului artistŭ *G. A. Dinicu*. Abonamentulŭ este 12 lei pe anŭ. Biuroulŭ: Str. Ţĕranilorŭ, 7-a Bucurescĭ.

Istoria lumei, Museulŭ literarŭ şi biblioteca romancieră. Optŭ volume se vêndŭ cu preţulŭ de 3 lei. Fiă-care volumŭ se vinde şi separat cu câte 50 banĭ. Redactorŭ: *George Chiru*, advocatŭ în Bucurescĭ (Calea Rahovei Nr. 17). Celŭ mai nou volumŭ din „Istoria lumei" se ocupă cu descrierea Arabiei, arătândŭ părerile scriitorilorŭ vechĭ asupra Arabiei, divisiunile adoptate de Arabĭ, Arabia propriu numită, Mănăstirea Sinaia, luptele Romanilorŭ în Arabia, poesiile şi proverbele Arabilorŭ. Volumulŭ amintitŭ are formatŭ micŭ de 144 pag.

Nr. 90—1890

Convocare.

In conformitate cu prescrisele §§-lorŭ 14 şi 21 din statutele Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, precum şi cu conclusulŭ comitetului de dto 27 Maiu a. c. pt. prot. 41 *adunarea generală pentru anulŭ curentŭ se convócă prin acésta în oraşulŭ* **Reghinulŭ săsescŭ** pe **15/27 Augustŭ şi ḑilele următóre.**

Aducêndŭ acésta la cunoscinţa publică, învitămŭ pe toţĭ membrii Associaţiunei a lua parte în numĕrŭ câtŭ mai mare la şedinţele adunării.

Sibiiu, în 9 Iuniu 1890.

Pentru comitetulŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ.

G. Bariţiŭ preşed. — **Dr. I. Crişianŭ** secret. II.

Necrologŭ.

Cu inima cuprinsă de durere facem cunoscutŭ, că fiulŭ nostru *Alexandru Ilarianŭ Papiu*, studentŭ în a 7-lea classă gimnasială, în etate de 20 anĭ, şĭ-a datŭ sufletulŭ sĕu nevinovatŭ în mâna Creatoriului aḑĭ la $11\frac{1}{2}$ óre diminéţa, după o suferinţă de 5 lunĭ. Inmormêntarea se va face în 10 Iunie n. c. dela casa părintéscă în cimitirulŭ bisericei gr. c. din Sântimbru. — Fiă-i ţĕrîna uşóră!

Sântimbru, în 8 Iunie 1890.

Clemente Papiu, parochŭ, ca tată. Maria Papiu n. Pamfilie, ca mamă. Neti, Magde, Virginia Romanŭ, ca surorĭ. Ioane E. Magde şi Iosifŭ B. Romanŭ, ca cumnaţĭ.

CUNUNIĂ. D-lŭ *Silviu Lazarŭ*, comptabilŭ la banca „Auraria" din Abrudŭ, s'a cununatŭ în 8 Iunie n. c. cu d-ra *Elena Prodanŭ*, învĕţătóre la şcóla română de fetiţe totŭ din Abrudŭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ
din 10 Iuniu st. n. 1890.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.25	Vênd.	9.28
Argintŭ românescŭ	„	9.20	„	9.24
Napoleon-d'orĭ	„	9.30	„	9.33
Lire turcescĭ	„	10.54	„	10.60
Imperialĭ	„	9.54	„	9.60
Galbinĭ	„	5.45	„	5.50
„ „ „ 5°/₀	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	133.—	„	135.—
Mărcĭ germane	„	57.—	„	57.30
Discontulŭ 6—8°/₀ pe anŭ.				

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 10 Iuniu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	103.85
Renta de hârtiă 5%	99.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ	116.30
dto argintŭ	96.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.20
Bonurĭ rurale ungare	89.10
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	138.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	126.70
Renta de hârtiă austriacă	89.05
Renta de argintŭ austriacă	90.40
Renta de aurŭ austriacă	109.50
Losurĭ din 1860	140.—
Acţiunile băncei austro-ungare	967.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	344.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	306.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.55
Napoleon-d'orĭ	9.32½
Mărcĭ 100 împ. germane	57.42½
Londra 10 Livres sterlinge	116.90

Nr. 3359—1890. 349,3—3

PUBLICAŢIUNE.

La unŭ câne prinsŭ în Braşovŭ în 4 a lunei c., care a muşcatŭ ómenĭ şi cânĭ, s'a constatatŭ medicalminte turbarea. Pe basa opinărei comisiunei medicale se dispune în sensulŭ §-ului 188 ordinaţiunei de executare alŭ art. de lege VII din 1888, ca toţĭ cânii aflătorĭ pe teritoriulŭ orăşenescŭ sĕ se ţină în decursŭ de 40 de ḑile legaţĭ, sĕu provĕḑuţĭ cu botniţă, carea împiedecă muşcarea, sĕ se pórte legaţĭ de fringhie. Cânii umblătorĭ liberĭ pe stradă se vorŭ prinde îndată de călĕu şi se vorŭ ucide.

În sensulŭ §-lui 102 alŭ art. de lege XL din 1879 se provócă mai departe fiecare, ca asupra acelorŭ cânĭ sĕu animale de casă, carĭ dau semne de turbare —sĕu la carĭ se observă simptome, din carĭ se póte conchide turbarea,—sĕ facă imediatŭ arătare subscrisului căpitanatŭ, pedepsindu-se la casŭ contrarŭ întrelăsarea acestei arătărĭ conform legei.

Braşovŭ, în 5 Iunie 1890.

Căpitănatulŭ orăşenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugâm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ acceleratŭ	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.4[illegible]	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vinţulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiuşŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timişŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucuresci	9.30		11 35	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ acceleratŭ.	Tren de persóne
Bucuresci	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
				9.41
Timişŭ	1.37		4.50	10.17
Braşovŭ	2.13		5.50	10.32
	2.[illegible]	4.—		11.07
Feldióra	3.12	4.44		11 30
Apaţa	3.32	5.20		11.51
Ágostonfalva	3.47	5.47		11.59
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Hasfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighişóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.59
Copşa mică	6.46	10.32		3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.38
Blaşiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiuşŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vinţulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirişŭ	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.50
Gîhrbău		6.42		9.05
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12 31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.34
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5 11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	Trenŭ omnibus 2.20	4.10	5.50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6 52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiuşŭ		10.44	12.58

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiuşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulŭ de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.58	7.26
Branicica		4.18	7.4[illegible]
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulişu	Trenŭ omnibus 6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5 50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşenĭ	12.—	4.02	8.15

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.40	10.50	3.55	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişóra	10.52	5.28

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Mureşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4 50
Mureşŭ-Ludoşŭ	9.59

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	T. de p.	Tr. omn
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.35
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12 29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Miraşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.25	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	7.24	5 54	10.20
Miraşteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.